
24

Actieplan open overheid 2016-2017

Aan de orde is het **VAO Actieplan open overheid 2016-2017 (AO d.d. 07/09)**.

De **voorzitter**:

Ik heet de minister van Binnenlandse Zaken van harte welkom.

Mevrouw **Oosenbrug** (PvdA):

Voorzitter. Ik kan het hele debat overdoen, maar de bottomline is dat het vooral ging over open standaarden en open source. Ik heb daar een mooie motie over voorbereid en die ga ik gelijk voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat met het Actieplan open overheid 2016-2017 wordt ingezet op het actief beschikbaar stellen van overheidsinformatie en het stimuleren van een open houding en gedrag bij overheden;

overwegende dat het gebruik van open standaarden essentieel is in het actief beschikbaar stellen van informatie aan burgers en daarnaast zorgt voor meer keuzevrijheid in ICT-leveranciers, bevordering van de rechtszekerheid, administratieve lastenverlichting en het efficiënt en in ketens kunnen werken als één overheid;

overwegende dat opensourcesoftware zorgt voor meer competitie op de softwaremarkt, waardoor de overheid betere condities en prijzen voor software kan bedingen;

constaterende dat nog niet overal binnen de rijksoverheid en de decentrale overheden gewerkt wordt met open standaarden en opensourcesoftware en dat dit deels te wijten is aan een gebrek aan kennis en expertise bij het aanbesteden van software;

verzoekt de regering om het gebruik van open standaarden te verplichten bij wet;

verzoekt de regering tevens, alle kennis over opensourcesoftware waarover de overheid beschikt, ter beschikking te stellen via een kenniscentrum,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Oosenbrug. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (32802).

De heer **Veldman** (VVD):

Ik deel de wens van mevrouw Oosenbrug dat de overheid zo veel als mogelijk gebruikmaakt van open standaarden, maar ik hoor haar in de motie benoemen dat we dat bij wet zouden moeten verplichten. Dan is mijn vraag: gaat dat niet wat ver? Zou het namelijk soms niet gewoon verstandiger kunnen zijn om dat niet te doen? Spannen we met dit middel dan niet het paard achter de wagen?

Mevrouw **Oosenbrug** (PvdA):

Nee. Wat mij betreft zijn open standaarden nooit onderhandelbaar. Open standaarden zijn iets anders dan opensourcesoftware. Bij open standaarden gaat het erom dat alle software altijd onderling met elkaar moet kunnen praten. Volgens mij hebben we met elkaar al een paar keer afgesproken dat we open standaarden ook echt gaan gebruiken, ook in deze Kamer. Maar als ik een document opvraag op de site van de Tweede Kamer, merk ik toch keer op keer dat document in een Microsoffformat is en niet in een open standaard zoals pdf.

De **voorzitter**:

Tot slot.

De heer **Veldman** (VVD):

Misschien is het goed om de motie nog even goed te gaan bestuderen. Ik hoor mevrouw Oosenbrug in haar motie zelf de termen "open source" en "open standaarden" door elkaar heen gebruiken. Dat maakt nogal wat uit voor wat we dan bij wet verplichten.

Mevrouw **Oosenbrug** (PvdA):

Nee. De verplichting in mijn motie betreft de open standaarden. In het eerste stukje staat inderdaad: laten we de open standaarden bij wet verplichten. In het tweede stukje vraag ik de minister: zorg er nou voor dat er een kennis- en expertisecentrum voor opensourcesoftware komt. Er ontstaat namelijk ontzettend veel verwarring over open source. Ik merk het hier in de Kamer ook alweer. Er is echt een verschil tussen open source, open data en open standaarden. Dat zijn allemaal verschillende onderwerpen, maar die komen wel steeds terug bij het onderwerp open overheid.

Mevrouw **Koer Kaya** (D66):

Voorzitter. Ik heb één motie, waarmee ik eigenlijk de klant, de gebruiker centraal stel. De inhoud van de motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de rijksoverheid jaarlijks tientallen medewerkers betraapt op het opvragen van bijzonder gevoelige persoonsgegevens uit databanken zonder dat daarvoor goede rechtvaardiging bestaat en dat deze gegevens soms zelfs aan derden verstrekt worden;

overwegende dat er voor burgers onvoldoende mogelijkheden bestaan om hier effectief toezicht op te houden en daarover aan de bel te trekken;

verzoekt de regering, er zorg voor te dragen dat eenieder over hemzelf of haarzelf kan inzien welke gegevens er vanuit overheidsdatabases wanneer, door wie en, zo nodig, met welke motivatie opgevraagd zijn, en hoe bij vermoeden van misbruik daarover contact op te nemen is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ko er Kaya. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 32 (32802).

Mevrouw Oosenbrug (PvdA):

Is dit nu de motie die oproept tot waarover we het in bijna elk algemeen overleg hebben gehad, namelijk het ervoor zorgen dat MijnOverheid.nl beschikbaar is voor iedereen, en dat je kunt zien welke data er door wie bekeken worden?

Mevrouw Ko er Kaya (D66):

Dit geldt zowel hiervoor als breder, want we willen dat ook in de toekomst goed geregeld wordt dat de klant zelf sleutelhouder is en precies ziet wat er gebeurt met zijn gegevens. Daarmee houden we ook de veiligheid in de hand en kan er niet zomaar misbruik worden gemaakt van privégegevens.

De voorzitter:

Dank u wel. De laatste motie moet nog worden rondgedeeld, maar die komt eraan. Het woord is aan de minister.

Minister Plasterk:

Voorzitter. De laatste motie komt er nog aan. Als ik haar herlezen heb, zal ik mijn advies daarover met de Kamer delen. Daar is de motie al.

Ik begin met de motie op stuk nr. 31 van mevrouw Oosenbrug, die wij kennen als iemand die bij alle gelegenheden pleit voor open standaarden en opensourcesoftware. Zij heeft dat nog eens in een motie belegd. Ik zou de Kamer willen aanreiken, de motie zo te lezen dat we het dictum waarin de regering wordt gevraagd om open standaarden te verplichten bij wet, gaan uitvoeren als onderdeel van de Wet GDI (Wet generieke digitale infrastructuur). Dan zal het wetsvoorstel een delegatiebepaling bevatten op grond waarvan bij AMvB toepassing van open standaarden door overheidsorganen kan worden verplicht. Dat biedt de gelegenheid om te bekijken wat er dan precies wel en niet zou worden verplicht. Als ik de motie zo zou mogen lezen, is dit aspect wat mij betreft ondersteuning van beleid. Ik haal nu even adem, zodat mevrouw Oosenbrug kan interrumperen.

Mevrouw Oosenbrug (PvdA):

Ik kan instemmen met de verklaring van de minister over de uitvoering van mijn motie.

Minister Plasterk:

Dat is mooi om te horen.

De motie heeft nog een tweede dictum, namelijk het verzoek om alle kennis over opensourcesoftware ter beschikking te stellen via een kenniscentrum. Dat verzoek zou ik zo willen uitvoeren dat ik zal onderzoeken of het PIANOo — wie kent het niet? — in staat is om deze taken uit te voeren. PIANOo staat voor Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers en is onderdeel van het ministerie van EZ. Mijn voornemen is om de Kamer daarover uiterlijk half februari te rapporteren, zodat mevrouw Oosenbrug kan beoordelen of dat voldoende tegemoetkomt aan wat hier wordt gevraagd. Al met al beschouw ik de motie dus als ondersteuning van beleid en laat ik het oordeel erover aan de Kamer.

Mevrouw Oosenbrug (PvdA):

Ik ga de motie wel in stemming brengen, omdat ik de minister uiteraard altijd vertrouw op zijn ...

Minister Plasterk:

Mooie ogen.

Mevrouw Oosenbrug (PvdA):

... uitvoering van moties, maar ik de motie toch op hardcopy ingebracht wil hebben. Ik kan me vinden in wat de minister erover zegt.

De voorzitter:

De minister gaat verder met de motie op stuk nr. 32.

Minister Plasterk:

De strekking van deze motie van mevrouw Ko er Kaya onderschrijf ik wel. Mensen zouden niet zonder toestemming inzage in gegevens moeten kunnen krijgen, en idealiter zou eenieder op elk moment moeten kunnen nagaan wie er desalniettemin inzage heeft gekregen in persoonlijke gegevens. Maar het uiteindelijke verzoek is wel een groot ICT-project. Ik kan hier nu niet zomaar toezeggen dat we dit feitelijk kunnen waarmaken als de Kamer dat zou uitspreken. Het komt voor mij nu ook als nieuw element. Ik zou het oordeel over de motie dus graag aan de Kamer laten, maar als ik de motie letterlijk neem, moet ik haar toch ont-raden. Bij gelegenheid — in een volgend AO wellicht — zullen we ons nog eens moeten beraden op wat we hieraan het beste kunnen doen. Ik deel namelijk wel de zorg die mevrouw Ko er Kaya in deze motie uitspreekt.

De voorzitter:

Mevrouw Ko er Kaya, kort graag.

Mevrouw **Koer Kaya** (D66):

Ik zou voordat ik de motie — met het advies oordeel Kamer — in stemming breng graag precies van de minister willen horen waarom hij denkt dat het feitelijk moeilijk uitgevoerd kan worden.

Minister **Plasterk**:

Mijn advies was niet oordeel Kamer. Mocht de motie in stemming worden gebracht, dan zou ik haar ontraden. In de motie wordt in algemene termen gesproken over de inzage van gegevens die berusten bij de rijksoverheid. Dat kan van DUO tot de Belastingdienst of weet ik wat zijn. In de motie wordt ook gevraagd om er zorg voor te dragen dat eenieder kan inzien wie er over welke gegevens heeft beschikt. Dat kun je alleen maar garanderen als je daar een systeem op zet dat dit op de een of andere manier in de gaten houdt en daarover rapporteert. Ik kan nu niet overzien wat daarvan de consequenties zijn. De allereerste indruk van mijn medewerkers is dat dit weleens een groot ICT-project zou kunnen zijn. Vandaar de aarzeling. Nogmaals, de strekking deel ik.

De **voorzitter**:

Ik zie u twijfelen, mevrouw Koer Kaya.

Mevrouw **Koer Kaya** (D66):

We kunnen er ook anders naar kijken. Wellicht kan de minister een brief naar de Kamer sturen waarin hij schetst waar hij precies de problematiek ziet en wat wél uitvoerbaar is. Dan kan ik eventueel het dictum aanpassen dan wel de motie aanhouden.

Minister **Plasterk**:

Dat lijkt me een redelijke vraag. Ik zeg dat toe.

De **voorzitter**:

Wilt u de motie in stemming brengen of aanhouden, mevrouw Koer Kaya?

Mevrouw **Koer Kaya** (D66):

De toezegging is dat de minister een brief stuurt. Daar wacht ik dan graag op, zodat ik daarna kan bekijken of ik de motie in stemming breng of aanhoud. Ik weet alleen niet binnen welke termijn de minister die brief naar de Kamer zou sturen.

De **voorzitter**:

U kunt tot dinsdag beslissen.

Minister **Plasterk**:

Het lijkt mij voor de hand liggen dat ik dat doe vóór de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken. Is dat goed?

De **voorzitter**:

Zo te zien wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Ik dank de minister. Over de ingediende moties zullen we dinsdag stemmen.

De vergadering wordt van 16.12 uur tot 16.33 uur geschorst.